

Bymiljøpakken

Mobilitetsrapport

Pr. 1. mars 2023

Sist revidert 15.03.2023

- **Biltrafikk:** byindeksen viser at trafikken i februar var ca. 2,1 % lavere enn i februar 2017. For perioden hittil i år er trafikken 3,6 % lavere enn samme periode i 2017. Ser man på et glidende 3-års snitt pr. 31.12.2022 er trafikken 3,8 % lavere enn i 2017. De tre siste årene er imidlertid sterkt påvirket av restriksjoner mot koronapandemien med redusert biltrafikk.
- **Kollektivtrafikk:** Antall busspassasjerer i februar var 2 175 298. Det er en økning på 27 % sammenlignet med februar 2022. Antall passasjerer hittil i år har økt med 37 % sammenlignet med samme perioden i 2022.
- **Sykeltrafikk:** I februar ble det registrert 157 348 sykklister i tellepunktene. Det er en økning på 47 % fra februar 2022. Antall sykklister hittil i år viser en økning på 40 % sammenlignet med 2022. Årsindeksen for 2022 viser at sykkeltrafikken økte med 10,9% fra 2021 til 2022.
- **Bysykler:** Antall turer med bysykkel i februar var 41 572. Det er en økning på 54 % sammenlignet med februar 2022. Antall turer hittil i år viser en økning på 49 % sammenlignet med samme periode i 2022.
- **Parkering:** Både for Sandnes og Stavanger har antall parkeringer på offentlig P-plasser i sentrum vist en økende trend i 2022 sammenlignet med 2021. Denne trenden fortsetter inn i 2023, og skal ses i sammenheng med pandemien.
- **Bildeling:** Bildeling fra Kolumbus ble etablert i 2022. I februar ble delebilene benyttet på 431 turer. Det er en økning på 426 % i forhold til februar 2022. Antall turer hittil i år viser en økning på 577% sammenlignet med samme periode i 2022, hvor ordningen var nyetablert og færre biler var tilgjengelig.

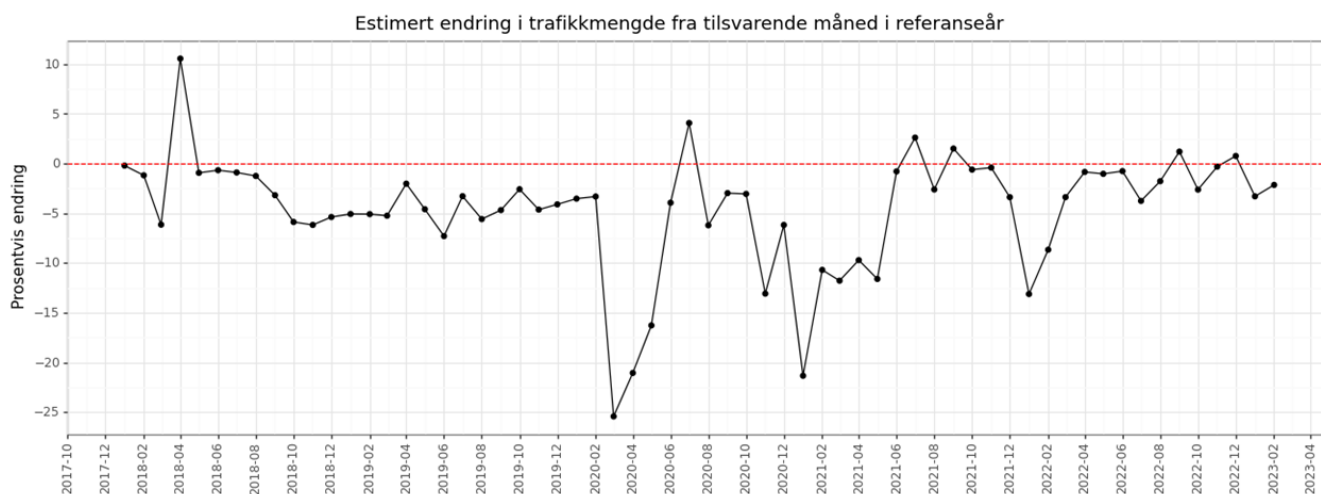

Utvikling i personbiltrafikk

Hovedindikator for nullvekstmålet er byindeksen. Byindeksen beregner prosentvis endring i trafikkmengde av «lette» biler, og er basert på 20¹ trafikktellepunkt innenfor området som omfattes av byvekstavtalen for Nord-Jæren. Nullvekstmålet skal måles ved at trafikkutviklingen vurderes på et treårs glidende snitt som sammenlignes med basisåret 2017.

Byindeksen viser at trafikkmengden de siste 3 årene pr. 31.12.2022 i gjennomsnitt er 3,8% lavere sammenlignet med referanseåret 2017. I store deler av perioden fra mars 2020 til mars 2022 ble trafikken i varierende grad påvirket av tiltak mot spredning av det nye koronaviruset. Trafikken varierte i takt med de til enhver tid gjeldende tiltak. Enkelte tiltak førte til nedgang i trafikken, som utstrakt bruk av hjemmekontor og færre arrangementer der folk kunne møtes fysisk. Oppfordringen om å unngå å benytte kollektivtrafikk dersom mulig, kunne nok isolert sett øke persontrafikken noe, men totalt sett førte tiltakene til mindre biltrafikk. Det glidende treårs snittet, som nullvekstmålet vurderes på, vil derfor vise en «unormal» lav trafikk frem til 2025 når 2020 og 2021 ikke lenger inngår i perioden. Mobilitetsrapporten utdyper derfor trafikkutvikling med også å vise utviklingen i byindeksen pr. måned og pr. «hittil i år».

Figur 1 viser den prosentvise endringen trafikkmengde for "lette" biler, pr. måned, fra januar 2018 til og med februar 2023, målt mot trafikkmengden i tilsvarende måned i 2017.

Figur 1 Prosentvis endring i antall «lette» biler registrert i tellepunktene i perioden januar 2018-januar 2023 målt mot tilsvarende måned i 2017

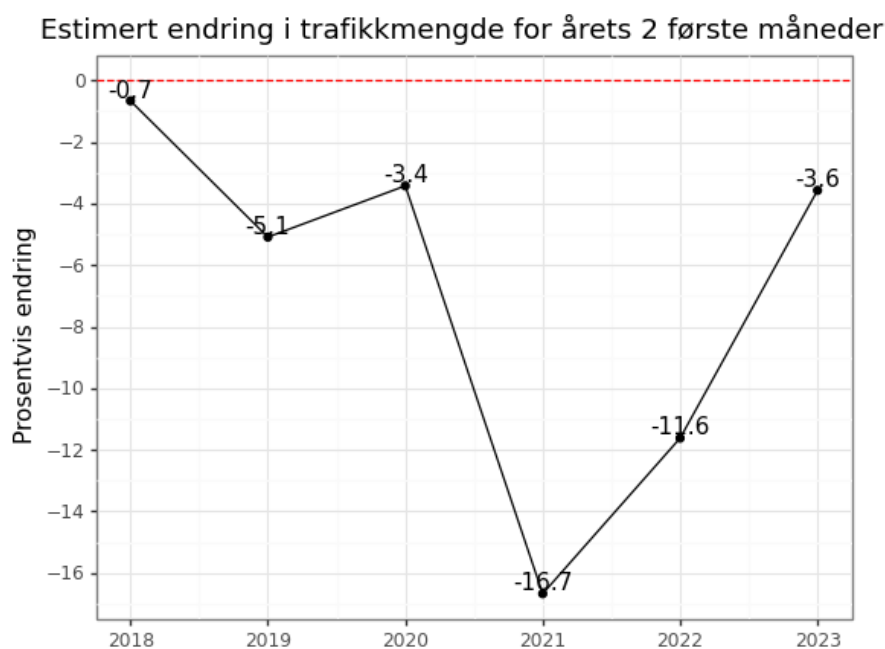
¹ Byvekstavtalen for Nord-Jæren legger opp til 24 tellepunkt for by-indeksen. Endring i metodikk for beregning av by-indeksen høsten 2022 innebærer at 4 av punktene ikke kan benyttes fordi de ikke var operative i basisåret 2017.

Basisåret 2017, utgjør nullpunktet i figuren. Når kurven ligger over nullpunktet har det vært vekst sammenlignet med tilsvarende måned 2017 og når den ligger under har det vært en nedgang i trafikken sammenlignet med tilsvarende måned i 2017.

I 2022 var det to måneder (september og desember) hvor trafikken var høyere enn tilsvarende måned i 2017. I 2019, som var siste normal-år, lå trafikken stabilt under 2017-nivå gjennom hele året. I 2023 er månedsindeksene for januar og februar er på henholdsvis -3,3% og -2,1 %.

Figur 2 viser hvordan indeksen for perioden «hittil i år» har utviklet seg fra 2018 til 2023. Etter en nedgang under koronapandemien ligger den for 2023 på -3,6 % som er 0,2 prosentpoeng lavere enn nivået for den samme perioden i 2020.

Figur 2 Estimert prosentvis endring i trafikkmengde «hittil i år» for perioden 2018-2023 sammenlignet med referanseåret 2017.

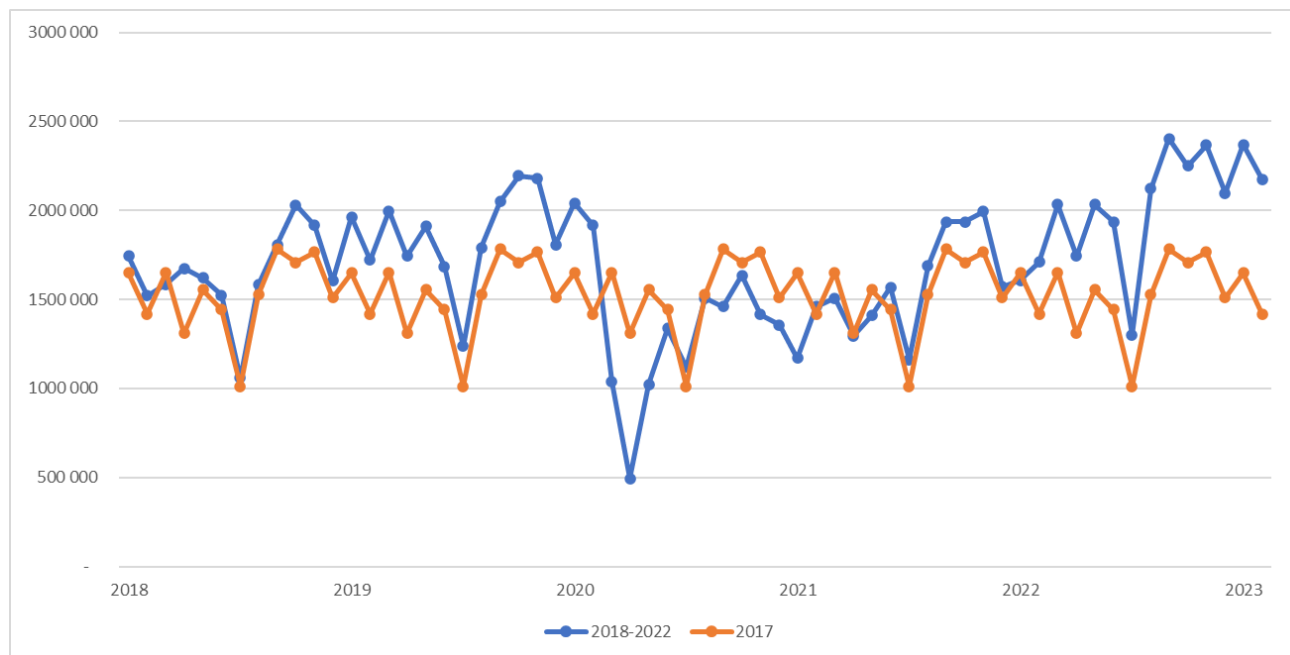
Selv om biltrafikken på Nord-Jæren ligger under 2017 nivå, ser vi en stigende trend etter koronapandemien.

Den nasjonale vegtrafikkindeksen for 2022, som er basert på 800 trafikkregistreringspunkt over hele landet, viser at det var 3,5 % mer trafikk i 2022 enn i 2021. Utviklingen for lette kjøretøy isolert viser en økning på 4 %.

Utvikling i antall busspassasjerer

Antall busspassasjerer måles ved telleapparat som er installert i alle bussene. Figur 3 viser utviklingen i antall busspassasjerer pr. måned fra januar 2018 til og med februar 2023, målt mot basisåret 2017.

Figur 3 Antall påstigninger på buss pr. måned fra januar 2018 til og med februar 2023 målt mot 2017

Figuren viser en økning i antall passasjerer fra 2018 og ut 2019. I februar/mars 2020 kom koronapandemien med strenge smitteverntiltak, hvor befolkningen i perioden ble frarådet å benytte kollektivtransport. Dette medførte et stort fall i antall busspassasjerer. Fra et bunnivå i april 2020 har trenden vært stigende, men med noen svingninger som i stor grad knyttes til endringer i smitteverntiltakene.

Antall busspassasjerer i februar var 2 175 298. Det er 27 % høyere enn i februar 2022. Nedgangen fra januar til februar henger sammen med «kalender effekten» for disse to månedene som utgjør 3 dager mindre i februar. Sett i forhold til antall avganger i februar er det en marginal oppgang i antall reiser.

Antall passasjerer hittil i år er 4 544 354. Det er 1 228 791 flere passasjerer enn i samme periode i 2022 og tilsvarer en økning i passasjertallet på 37 %. Den høye veksten i starten av 2023 mot 2022 skyldes i stor grad at det ble innført noen restriksjoner med hensyn til covid19 mot slutten av året i 2021. Den «nedstigningen» vart noen uker inn i 2022.

Utvidelse av rutetilbudet og reduksjon i takstene i oktober 2020 forventes å være en medvirkende årsak til passasjerveksten.

Utvikling i antall syklist

Antall syklist registreres i 23 tellepunkt innfor området som omfattes av Byvekstavtalen. Tellepunktene er etablert av Statens vegvesen og Rogaland fylkeskommune og utgjør grunnlaget for beregning av en årlig sykkelindeks for Nord-Jæren. Figur 4 viser utvikling i antall syklist registrert i tellepunktene² i perioden januar 2021 til februar 2023.

Figur 4 Antall syklist registrert i tellepunktene pr. måned i perioden januar 2021 til februar 2023

Figuren viser at det er betydelig sesongvariasjon i antall syklist som registreres i tellepunktene, hvor det laveste nivået ligger mellom 80 000-100 000 i desember og januar til mellom 250 000-300.000 i juni, august og september. Det er kort historikk på denne dataserien, og 2021 og starten på 2022 er påvirket av koronatiltak.

Sykelindeksen for Nord-Jæren, beregnet av Statens vegvesen, viser en økning i sykkeltrafikken på 10,9% fra 2021 til 2022.

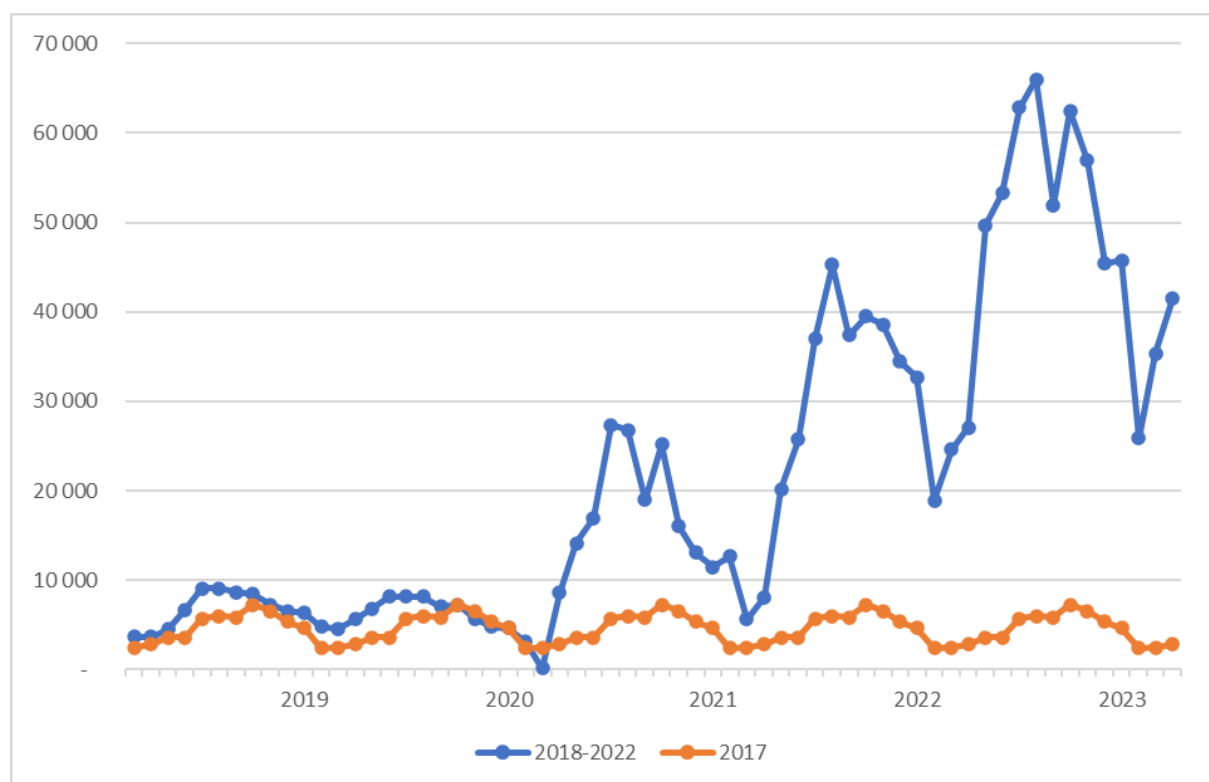
² Ved datautfall på et tellepunkt benyttes fjorårets verdi korrigert for endring i det tellepunktet med flest registreringer.

I februar ble det registrert 157 348 syklistere i tellepunktene. Det er en økning på 47% fra februar 2022. Antall syklistere hittil i år viser en økning på 40 % sammenlignet med samme periode i 2022. Økningen i antall passeringer er unormalt høy. Noe av forklaringen på dette kan skyldes vær og føreforhold. I vintermånedene har vær og føreforhold stor påvirkning på antall syklistere. I de to første månedene av 2023 var det signifikant mindre nedbør enn tilsvarende periode i 2022. Et annet forhold av betydning var at samfunnet fortsatt var preget av tiltak mot korona epidemien de to første månedene i 2022.

Utvikling i bruk av bysykkel

Figur 5 viser utvikling i antall turer³ med bysykkel pr. måned fra januar 2018 til og med februar 2023, sammenlignet med 2017. Fra 3. februar 2020 ble Rogaland et av få områder i verden med elektriske bysykler inkludert i kollektivtilbudet. Full integrering av bysykkel i kollektivtilbudet har så langt vært en stor suksess. Bruken av bysyklene har vært i sterk vekst siden ordningen ble innført.

Figur 5 Utvikling i antall turer med bysykkel pr. måned i perioden fra januar 2018 til oktober 2022

³ Leieforhold med kortere varighet enn 3 minutter telles ikke med i statistikken som en tur. Så korte leieforhold er mest sannsynlig en sykkel som settes tilbake i stativet for å byttes med en annen e.l.

Trenden viser en sterk økning i antall turer, men med en tydelig sesongvariasjon gjennom året hvor juni og august har høyest antall turer. Tallene for juli er noe lavere som følge av ferieavvikling.

I februar ble bysykkel benyttet på 41 572 turer. Det er en økning på 54 % i forhold til februar 2022. Hittil i år er bysykkel benyttet på 76 902 turer. Det er en økning på 25 251 turer, tilsvarende 49%, i forhold til samme periode i 2022. Tilbudet er fortsatt under utvikling. Det etableres flere ladestasjoner og flere sykler blir satt inn i ordningen.

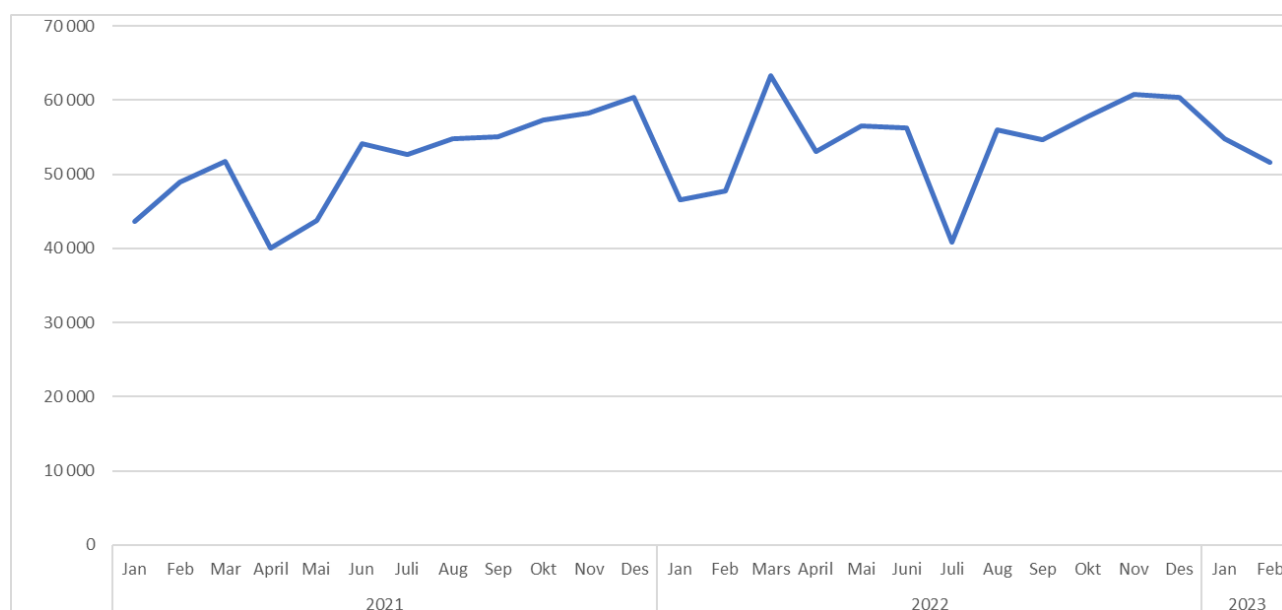
I en spørreundersøkelse blant brukere av bysyklene oppga over halvparten at bysyklene hadde erstattet en eller flere turer med bil den siste måneden. I gjennomsnitt erstatter bysykkelen 15 000 bilturer pr. måned, (ref. Kolumbus Årsrapport 2021).

Parkering

Figur 6 og 7 viser utviklingen i antall solgte parkeringer (via app eller billett) på offentlig parkeringsplasser i sentrum av henholdsvis Sandnes og Stavanger. Ut over de offentlige parkeringsplassene er det privat drevet parkeringshus/parkeringsplasser knyttet til kjøpesentre og butikker. Disse inngår ikke i tallgrunnlaget. I Stavanger er det noe gratis korttidsparkering som ikke er med i oversikten. Sandnes sentrum har ingen gratis offentlig parkering.

Parkering i Sandnes sentrum

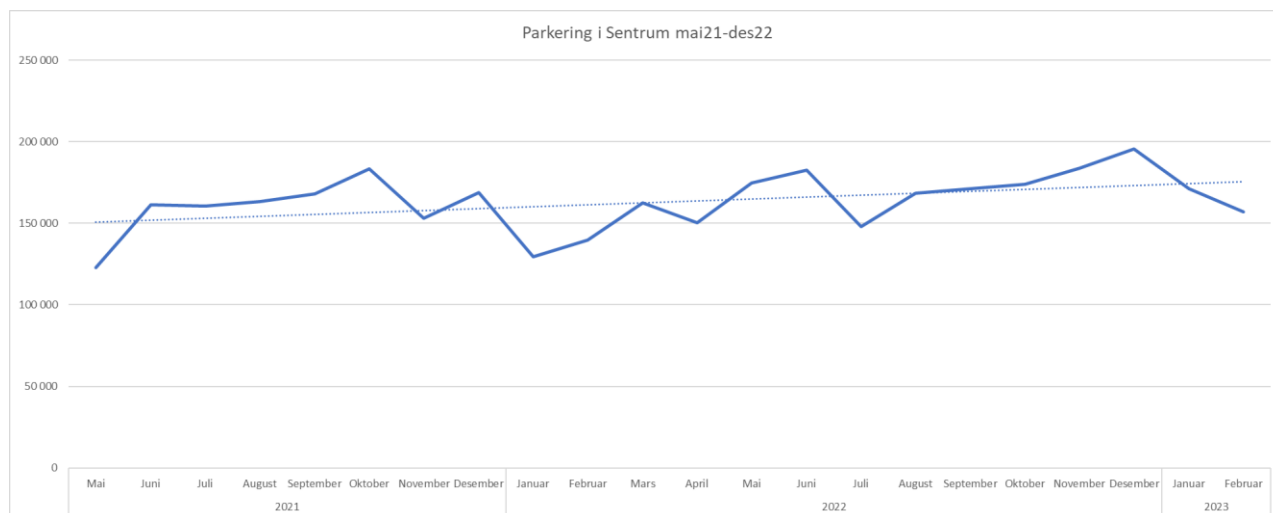

Figur 6 Utvikling i antall parkeringer pr. måned på offentlige parkeringsplasser i Sandnes sentrum i perioden jan. 21-feb. 23.

Trenden viser en svak økning i antall parkeringer på offentlige parkeringsplasser i Sandnes sentrum fra 2021 til 2023. For februar måned er det en økning i antall parkeringer på 8 % sammenlignet med februar 2022. Hittil å år er økningen i antall parkeringsplasser på 13% sammenlignet med tilsvarende perioden i 2022. Dette skal ses i sammenheng med at de to første månedene av 2022 var påvirket av restriksjoner som følge av koronapandemien.

Parkering i Stavanger sentrum

Figur 7 Utvikling i antall parkeringer pr. måned på offentlige parkeringsplasser i Stavanger sentrum i perioden mai 21 til februar 23.

Figuren viser en svak økning i antall parkeringer på offentlige parkeringsplasser i Stavanger fra 2021 til 2022. Utviklingen må imidlertid sees i sammenheng med pandemien, som utløste store fall i parkeringsbelegg i perioder med strenge tiltak, som varte til mars 2022. De to første månedene av 2023 har antall parkering gått noe ned siden toppen i desember. Begge måneder ligger likevel høyere enn tilsvarende måneder i 2022.

Parkeringsbelegget fra før pandemien slo til i mars 2020, hadde over flere år hatt en svakt fallende trend, som skyldes økt bruk av kollektiv, mer sykkel og gange. I perioden fra mars 2020 til og med februar 2022 endret parkeringsbelegget seg radikalt i perioder på grunn av pandemien. Parkeringsbelegget fulgte i stor grad de ulike tiltakene som ble innført. Jo strengere tiltak, jo lavere parkeringsbelegg. Pandemiltakene varte helt frem til mars 2022. Fra og med februar 2022 og til og med desember viser tallene en svak økning (bortsett fra måneder med ferieavvikling). Parkeringsbelegget er nå mer likt slik det var i 2019.

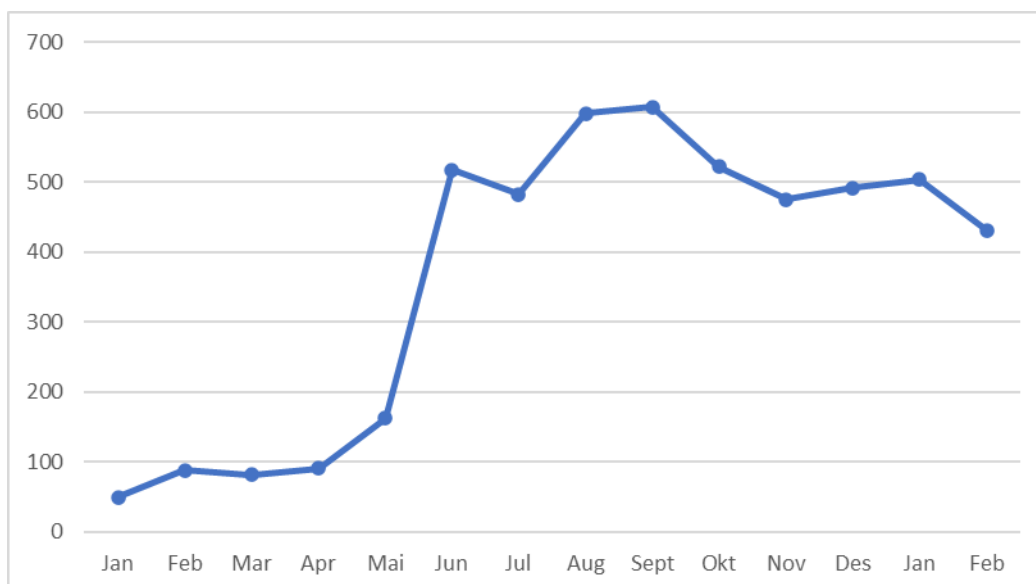
På grunn av usikkerheten som har oppstått som følge av ettervirkningene av pandemien, bør en følge parkeringsbelegget i sentrum over tid for å se utviklingen. Det er alt for tidlig å konkludere i forhold til utviklingen fremover.

Bildeling

I 2022 etablerte Kolumbus bildeling som et nytt mobilitetstiltak på Nord-Jæren. Ordningen er fortsatt i en oppbyggingsfase. Det er to billeverandører i ordningen, Move about og Get around. Det er nå 39 biler tilgjengelig i Kolumbus sin bildeleordning. Bilene er per dags dato tilgjengelige på følgende steder: Innovasjonsparken på Ullandhaug, 2020park, Universitetet i Stavanger, Parkeringsplassen på Jernbanelokket, Parkeringshuset på Jorenholmen, Parkeringshuset ved Stavanger Forum, Erichstrupsgate i Stavanger sentrum, Hillevåg torg, Olav Kyrres gate, Nymans vei

Antall turer med delebil pr. måned er vist i figur 8.

Figur 8 Utvikling i antall turer med delebil fra Kolumbus delebil-ordning fra januar til februar 2023

Det har generelt vært en positiv utvikling i bruken av delebiler siden ordningen ble etablert. I februar ble 431 turer gjennomført med delebil fra Kolumbus. Det er en økning på 426% sammenlignet med februar 2022, men det laveste antall turer siden juni 2022. Noe av årsaken til at det er færre turer i februar skyldes at februar har 3 dager mindre enn januar. Det at de to siste dagene av februar var i skolenes vinterferie kan også spille inn. Videre har det vært færre biler tilgjengelig i februar enn i januar 2023 som følge av overganger mellom kontraktmessige avrop på noen av lokasjonene.

Totalt antall turer med delebil hittil i år er 934. Det er en økning på 577% i forhold til samme periode i 2022. Noe av årsaken til den sterke veksten fra 2022 er at ordningen var nyetablert i 2022 med få biler tilgjengelig i oppstartsfasen, og i de tre første månedene var det bare en operatør som hadde kommet i gang. Siden juni 2022, hvor antall biler økte betydelig, har antall turer pr. måned stort sett ligget mellom ca.5-600 turer pr. mnd.